

Engagemanget är det inget fel på

När Katolska pedagogiska nämnden i början av 2025 genomförde en enkätundersökning bland kateketer i Stockholms katolska stift bekräftades bilden av det rika och djupa engagemang för undervisningen i kyrkans tro som finns i hela vårt land. Det framkom visserligen utmaningar och en längtan efter mer resurser, men kreativiteten och engagemanget är det inget fel på.

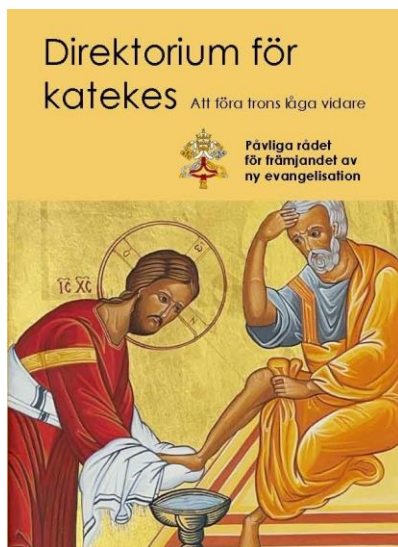

Många olika röster

Av de 129 kateketer som deltog i vår enkätundersökning finns alla grupper representerade. De flesta som svarat undervisar barn inför första heliga kommunionen eller inför konfirmationens sakrament. Men här finns också många som undervisa yngre barn, de som undervisar barn mittemellan samt de som undervisar vuxna. De flesta kateketer undervisar i mer än en grupp och majoriteten ses två gånger i månaden. Av de som svarat finns alltså alla grupper av kateketer representerade, unga och äldre, de som har stora grupper och de som har små grupper.

Positiv bild bekräftades

En positiv bild bekräftades av enkäten. Kateketerna som svarat anser att det roligaste med att vara kateket är att möta barnen och att få berätta om Jesus och den katolska tron. Många har deltagit på KPN:s kurser och en majoritet har läst hela eller delar av *Direktorium för katekes*, dokumentet som är ledstjärnan för vårt arbete och som vi ansträngt oss för att sprida och undervisa kring.

KPN:s hemsida

Många besöker gärna vår hemsida, KPN.se. Populärast på vår sida är lekarna, bilder att färglägga, quiz och videor. Vi vet dock sedan tidigare att vår hemsida ibland är svår att navigera på och vill framöver försöka göra våra resurser ännu lättare att hitta fram till.

Kommunikation med föräldrar och utvärderingar

Vi ser också att de flesta kateketer helst använder e-post och telefon till förmån för andra möjligheter när det gäller att nå ut till barn eller föräldrar inför träffarna. Här kan det vara en uppgift för oss på KPN att visa vilka smidiga alternativ som finns idag och som kanske skulle förenkla för några.

De flesta utvärderar sin egen katekes och de flesta rapporterar till Bilda – detta ligger helt i linje med biskopens riktlinjer.

Vilket material används?

De flesta av de svarande använder material från KPN och dessutom våra lärarhandelningar ofta eller ibland. Flera använder också annat material. Vi vet sedan tidigare att de böcker som följer år 1 och 2 inför första kommunionen är storsäljare.

Hur får man information?

För att få information om KPN:s verksamhet är det Kateketnytt, hemsidan, e-post och sociala medier som ligger i topp. Att Kateketnytt ännu är en så viktig informationskanal är vi glada och lite förvånade över.

Endast 31 procent har själva tagit kontakt med KPN för att be om hjälp eller stöd men en överväldigande majoritet har nyligen eller någon gång deltagit på en kurs som vi ordnat. Dock kan det vara rimligt att succesivt se över den fortbildning vi erbjuder så att den når ut till så många som möjligt.

Råd till nya kateketer

Vi blev också så glada och inspirerade genom att läsa de goda råd kateketerna ville ge vidare åt de som var nya. Här är tre vackra exempel:

“Våga, ge inte upp, ha tålamod!”

“Lär känna barnen, se det från deras perspektiv, anpassa efter barns ålder och behov, ta med lek, rörelse, sång, glädje, skapa gemenskap.”

“Ta hjälp av präst/erfaren kateket, ha en partner!”

Två stora utmaningar

En enkätfråga handlade om vilka som är de stora utmaningarna i katekesen. Två saker stack ut. Dels detta att se till att barn/unga deltar hela vägen fram och dels att väcka och behålla intresset under samlingarna.

Var inte rädda

Detta att barn och unga (och deras föräldrar) inte alltid känner att katekesen ska gå före fotbollsträning eller liknande är ett problem vi stött på ibland. Här har vi från KPN:s sida börjat uppmuntra kateketerna att våga ställa krav. Hur mycket får man lov att vara borta från katekesen och ändå sedan kunna ta emot första kommunionen eller konfirmationens sakrament? Det är en viktig fråga som man behöver samtala om lokalt. Vi ska inte vara rädda för att säga till föräldrar (och till deras barn) att vi verkligen förväntas oss att de deltar, att träffarna är obligatoriska. Katekesen är viktig, den betyder mycket och förtjänar att tas på allvar. Kyrkan har något, sina sakrament, som man inte kan få någon annanstans. Förberedelsen inför sakramenten är ett inte en tråkig plikt utan en stor möjlighet till att väcka tron till liv i lärjungaskap och gemenskap.

Väck intresse för ditt tema!

Att väcka och behålla intresset från barn och unga är en utmaning vi känner igen. Intresse kan inte krävas, det måste just väckas. Här är paletten av olika metoder för inläring och undervisning något att fortsätta botanisera i. Det finns många kreativa metoder för att locka fram det som de unga själva är upptagna av, det som driver dem. Med hjälp av lekar, aktiviteter, tvåsamtal kan man väcka deras nyfikenhet, förundran och vetgirighet. Man kan inte bara förvänta sig ett automatiskt livligt intresse för en fråga kring tron, men om man med roliga metoder lockar fram hur de faktiskt tänker kring frågor om tron, så kan de öppna sig och samtalet kan bli angeläget för alla.

Insikten om att du som kateket och din egen tro och ditt engagemang har stor betydelse kan göra att våra egna vittnesbörd, vårt driv och vår vilja att vandra tillsammans med barnen och de unga kan bli en viktig drivkraft. Våga lära känna gruppen, att bygga gemenskap är också katekes. På KPN upptäcker vi också just nu behovet av att påminna om utvärderingens betydelse. Att du som kateket visar att du bryr dig om gruppens inläring har betydelse för hur grupper utvecklas.

Många vill ha mer

Några enkätfrågor hade öppna svar där det fanns chans att skriva vad man själv önskade. Vi frågade bland annat vad de som svarade ville ha mer av och här kom en stormflod av goda idéer och önskningar. Det är något vi som jobbar på KPN:s kansli känner igen. Kateketer är kreativa, många skapar eget material som de vill sprida och dela med sig av. Samtidigt märker vi att det finns en längtan att lära sig mer om hur man bemöter barn och unga med diagnoser eller psykisk ohälsa, de vill sätta större fokus på det som kallas "kroppens teologi" och kyrkans historia. När vi i Katolska pedagogiska nämnden får chans att i lugn och ro fortsätta att analysera alla de spännande svar vi fått kommer vi kunna ge oss själva arbete under lång tid framöver. Mycket fint arbete pågår redan runt om i församlingar och missioner, och stor potential finns till ännu mer!

TEXT: Jim Lagerlöf